

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

COVID-19:

Bugün çocukları,
çocuk işçiliğine
karşı, her
zamankinden
daha fazla
korumamız gerek!

DÜNYA ÇOCUK
İŞÇİLİĞİ İLE
MÜCADELE GÜNÜ
12 HAZİRAN 2020

COVID-19, çocukların hakları, güvenliği ve gelişimi bakımından eşi benzeri görülmemiş riskler yaratıyor. 2020 Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü, ülkeler ve kuruluşlara, kriz yönetimi ve iyileştirme süresince en kırılgan kesimlerin ihtiyaçlarına odaklanma çağrısı yapıyor. Sadece bu küresel salgını aşma şansına değil, 2025 yılına kadar her türlü çocuk işçiliğini sona erdirme şansına da sahibiz. Ancak derhal, kararlı biçimde ve çok büyük ölçekte harekete geçmek zorundayız.

COVID-19 küresel salgını ve neden olduğu küresel ekonomik ve sosyal kriz, insanların yaşamları ve geçim kaynakları üzerinde büyük etki yaratıyor. Birçok çocuk ve aile için, hızla evrilen durum, eğitimin aksamaması, ailede hastalanan olması ve hane gelirinin muhtemel kaybı anlamına geliyor. Yeterli sosyal koruma sistemlerinin olmayışı ise, ailelerin ve dolayısıyla çocuklarının kırılganlıklarını daha da ağırlaştırıyor. COVID-19'un yayılmasından önce, yaklaşık 100 milyon çocuk, çocuk işçiliğinden kurtarılmıştı; 2000 yılında 246 milyon olan çocuk işçi sayısı 2016 yılında, 73 milyonu tehlikeli işlerde olmak üzere, 152 milyona düşürülmüştü. Çocuk işçilerin birçoğu için artık, daha gizli veya tehlikeli çalışma biçimlerine girme veya daha uzun saatler çalışma riski daha da yükselmiş durumda. Kriz ayrıca, çok küçük yaşta aile gelirine katkıda bulunmak zorunda olan milyonlarca kırılgan durumdaki çocuğu da

çocuk işçiliğine sürükleyebilir. Kız çocukları, özellikle, ilave ev içi hizmet veya evde bakım hizmeti üstlenme riskiyle karşı karşıyalar ve kazalara, fiziksel veya cinsel istismara daha açık hale gelmeleri muhtemel. İş fırsatları ve aile gelirleri azaldıkça, başta özellikle kız çocuklarını etkileyen cinsel sömürü dahil olmak üzere, çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri genellikle artıyor. Çatışmalar, felaketler, aşırı yoksulluk veya insan hakları ihlallerinden kaçmış göçmen ailelerin çocukları çok daha fazla etkileniyor. Krizlerin daha da ağırlaştırdığı eşitsizlik, sosyal dışlanma ve ayrımcılık, bu durumu daha da kötüleştiriyor. Yerli halklar, etnik azınlıklar, yurt içinde yerinden edilmiş kişiler, engelliler, tek ebeveynli haneler ve yetimler için bu durum özellikle geçerli.

Hükümetler, küresel salgının yayılmasını durdurmak ve etkilerini azaltmak için çok geniş kapsamlı önlemler alıyor. İyi uygulamalar, doğru politika seçimleri ve onları ivedi olarak uygulamaya koymak suretiyle, çocuklarımız için daha iyi bir gelecek inşa edebiliriz. Birleşmiş Milletler (BM), 2021 yılını, Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı ilan etti. Bu yıl boyunca düzenlenecek etkinlikler ve kampanyalar, tüm BM Üye Devletleri ve ortaklarının, çocuk işçiliğini sona erdirmek üzere çabalarını birleştirmesine fırsat tanıyor.

Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı için Yol Haritası

V. Çocuk İşçiliğinin Kalıcı Biçimde Sona Erdirilmesi Küresel Konferansı hazırlık toplantıları

Çocuk işçiliğiyle mücadele için küresel, bölgesel, ulusal ve toplumsal düzeyde güçlü ortaklıklar gerekiyor. İttifak 8.7, çocuk işçiliğinin tüm biçimlerinin 2025 yılına kadar sona erdirilmesine yönelik Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) Hedef 8.7'ye ulaşmak için daha etkili koordinasyon yürütüyor. Toplam 21 rehber ülke ve 250 ortak kuruluş, eylemi hızlandırma, yenilikçi çözümler uygulama, en iyi uygulamalar ve alınan dersler hakkında bilgi paylaşmayı taahhüt etti. Tarımda Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi için Uluslararası Ortaklık (IPPCLA) ve İnsani Yardım Faaliyetlerinde Çocukların Korunması İttifakı'nın Çocuk İşçiliği Görev Gücü, eşgüdümlü eylemin diğer örnekleridir.

Dünyanın her yerindeki bölgesel kuruluşlar, koordinasyon çabalarında kilit rol oynuyor. Afrika Birliği, Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS) ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Sona Erdirilmesi için Güney Asya İnisiyatifi (SAIEVAC), çocuk işçiliğini sona erdirmek için bölgesel ve bölge altı düzeyde eylem planları benimsedi. Çocuk İşçiliğinden Arınmış Latin Amerika ve Karayipler Bölgesel İnisiyatifi, 30 hükümet, işçi ve işveren örgütlerini içeren işbirliği platformu vasıtasıyla ilerleme kaydediyor. Ülkeler, toplumlar ve kentler, çocuk işçiliğiyle küresel mücadeleye katıldılar.

İşçiler, işverenler ve örgütleri, işyerinde sağlık risklerini ve küresel salgının ekonomik sonuçlarını ele almak suretiyle, çocuk işçiliğini önlemede kilit rol oynuyor. Sosyal diyalogun, işçilerin ve çocukların haklarının korunmasının yanı sıra, işletmelerin devamlılığını da sağlamak suretiyle, dengeli kriz yönetimi ve krizle mücadelede kesinlikle kritik önem taşıdığı görülüyor.

Bu Dünya Günü'nde, tüm ülkelere ve ortaklara, Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı için çalışmalar ve faaliyetlere katılma çağırısı yapıyoruz. Bu faaliyetler, ilgili ILO Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararları¹, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye dayanmalı, çocuk işçileri veya risk altında olan tüm çocukları korumalı, ve COVID-19 ile mücadelede çocuklara öncelik verilmesini sağlamalıdır. Aşağıdaki politika önerilerinin, çocuk işçiliğiyle mücadelede etkili olduğu kanıtlanmıştır:

► **İşçileri ve ailelerini korumak, geçim desteği sağlamak:** Çocuk işçiliği çoğunlukla (%71'i) tarımda ve bunun yanı sıra kayıtdışı ekonomide çalışan ailelerde meydana gelmektedir. Kayıtdışı ekonomide işçiler ücretli izin, sağlık sigortası, işsizlik yardımı ve diğer sosyal koruma biçimlerinden yoksundur. Tüm işçiler, işverenler ve aileleri COVID-19'un yarattığı sağlık risklerine karşı korunmalıdır. İşyerinde ve toplumlarda, büyük çaplı kamu desteği ve yatırımı gerektiren koruyucu önlemler uygulamaya konulmalı ve güçlendirilmelidir. Kriz zamanlarında istihdam ve gelir desteğine kamu yatırımı da hayati önem taşır. İşletmelerin, özellikle küçük ve orta ölçekli olanların, ve işçilerin ani istihdam ve gelir kayıplarına karşı korunması gerekiyor.

► **Herkes için sosyal korumayı güçlendirmek:** Sosyal güvenlik, kriz zamanlarında ailelerin sağlık ve ekonomik şokları atlattıklarına yardım eden temel

desteği sağlar. COVID-19 küresel salgınında, sağlık sigortası ve sosyal koruma hayati önem taşıyor, çünkü, hane üyelerinden birinin hastalanması veya ölümü halinde, ailenin çocuklarını işe gönderme baskısını hafifletiyor. Çocuk işçiliğiyle mücadelede etkili olduğu kanıtlanan diğer sosyal koruma önlemleri arasında, nakit transferi ve aynı programlar (ailelere doğrudan nakit veya aynı ödeme) vardır; bu türden yardımlar ailelerin gelir güvenliğini artırıyor, eğitime ve sağlık hizmetine erişimi kolaylaştırıyor.

► **Herkes için ücretsiz ve nitelikli eğitim sağlamak:** Eğitim,

çocuklara yaşam becerileri ve gelecekte iş fırsatları sağlanmasında büyük rol oynar. Okula devam eden çocukların çocuk işçiliği mağduru olma ihtimali daha azdır. Kriz dönemlerinde, formel olsun veya olmasın eğitimin sürdürülmesi hayati önem taşıyor. COVID-19 nedeniyle birçok ülkede okullar kapalı ve kısmi süreli çalışmakta olan veya çocuk işçiliği riski altında olan çocuklar bir daha okula hiç dönemeyebilir. İş ile okulu birlikte götüren birçok çocuk, öğrenim ve koruyucu ortamlarını kaybetmiş durumdadır ve ailelerini desteklemek için daha uzun süreler çalışmak zorunda kalabilir. COVID-19 ortamında, uzaktan eğitim hayati önem kazandı. Ancak en kırılgan çocukların uzaktan eğitime erişimi yok, çünkü bilgisayar ve internet erişimi, hatta bazen elektrik erişimi dahi yok; dolayısıyla eğitim için düşük teknoloji veya hiç teknoloji içermeyen çözümlere ihtiyaç var. Kriz döneminde eğitime erişimi olmayan çocuklar için telafi eğitimi, bu çocukların tekrar okula dönmesine yardım edebilir. Herkes için zorunlu ve ücretsiz temel eğitim hayati önemini koruyor, aynı zamanda okulda yemek ve okul forması, kitap-defter ve ulaşım gibi dolaylı giderlere yönelik destekler de kritik önem taşıyor.

Eylem Alanları

"2025 Yılına Kadar Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi" başlıklı ILO raporu, altı eylem alanı belirliyor:

- Çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi ve sosyal diyalogun merkezi rolüne ilişkin **yasal taahhüdü** yerine getirmek.
- Yetişkinler ve çalışma çağındaki gençler için, özellikle kayıtdışı işle ilgili ele almak suretiyle, **insana yakışır işleri** desteklemek.
- Hanelerin ekonomik kırılganlığını azaltmak için **sosyal koruma sistemleri** kurmak ve kapsamını genişletmek.
- Çocuk işçiliğinin mantıksal alternatifi olarak, ücretsiz ve kaliteli **eğitime** erişimi genişletmek.
- **Tedarik zincirlerinde** çocuk işçiliğini ele almak.
- **Kırılganlık ve kriz durumlarında** çocukları korumak.

¹ ILO 1973 tarihli 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi, ILO 1999 tarihli ve 182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi, 2017 tarihli ve 205 No'lu Barış ve Dayanıklılık İçin İstihdam ve İnsana Yakışır İş Tavsiye Kararı.

► **Savunuculuk ve ortaklıkları güçlendirmek:** Kriz dönemlerinde, kırılgan durumda olan çocuklar ve aileleri mercek altında tutmak, bu çocukların ihtiyaçlarının krizle mücadelede öncelikli olmasını sağlamak için ilgili tüm taraflarla işbirliği yapmak her zamankinden daha büyük önem taşıyor. Hükümetler, işveren ve işçi örgütleri, sivil toplum kuruluşları, BM kuruluşları, bölgesel ortaklar ve medya, çocuk işçiliğiyle mücadelenin gündemin üst sıralarında tutulması, "doğru" politikalar için savunuculuk yapılması, siyasi ve mali desteğin harekete geçirilmesinde önemli rol oynuyor.

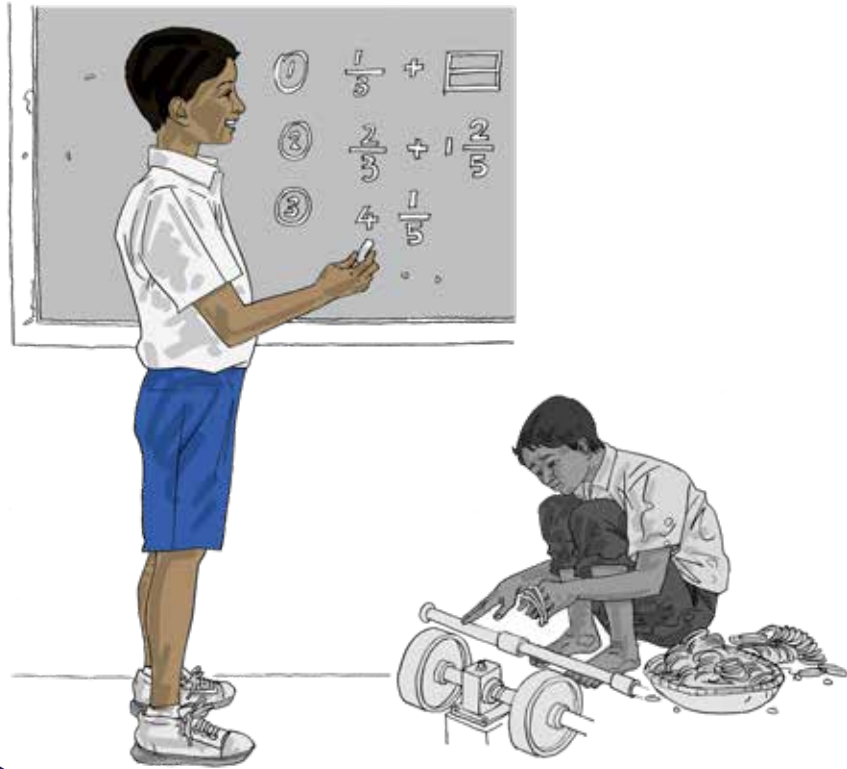
Bu sorunu, çalışma yaşamında temel haklar ve ilkelere dayalı entegre görüşle ele almak önemlidir; kriz dönemlerinde bunu yapmak, her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Bu haklar, örgütlenme özgürlüğü, toplu pazarlık hakkını içeriyor ve çocuk işçiliği riski altında olan çocukların ebeveynleri için insana yakışır ücret ve çalışma koşullarına katkıda bulunuyor. Bu haklar, hiçbir işçinin yaş, cinsiyet, ırk, göçmenlik durumu veya dini inancı nedeniyle ayrımcılığa uğramayacağı şekilde fırsat ve muamele eşitliğini içeriyor. Haklar aynı zamanda, zorla çalıştırmayı, ortadan kaldırılması gereken bir insan hakları ihlali sayıyor. Tüm temel haklar, hiç kimseyi geride bırakmayacak kapsayıcı ve sürdürülebilir iyileştirmenin temelini oluşturan, insan haklarına dayalı ve çocuk merkezli müdahalenin ayrılmaz bir parçasıdır.

► Bize katılın

Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü hükümetler, işveren ve işçi örgütleri, BM kuruluşları ve çocuk işçiliğini sona erdirmeye adanmış diğer birçok kuruluş tarafından destekleniyor. Sizi ve kuruluşunuzu, 2020 Dünya Günü'nün bir parçası olmaya davet ediyoruz.

Bize katılın ve dünya çocuk işçiliğiyle mücadele hareketinde sesinizi duyurun. Sosyal medyada kampanyamızı nasıl destekleyebileceğinizi görmek için kampanya sayfamıza bkz: www.ilo.org/ChildLabourWorldDay. Ülkenizde planlanan faaliyetleri bize bildirin ve fotoğraflarınızı gönderin.

İletişim adresi: childlabour@ilo.org

COVID-19:

Bugün çocukları,
çocuk işçiliğine karşı,
her zamankinden
daha fazla
korumamız gerek!

#çocukişçiliğinehayır

DÜNYA ÇOCUK
İŞÇİLİĞİ İLE
MÜCADELE GÜNÜ
12 HAZİRAN 2020